

HET BEWAREN WAARD? Webarchivering en het ADVN

“Met de lancering van haar eigen webstek op het Internet trekt de Volksunie resoluut de informatiesnelweg op. Het Volksunie-huis staat voortaan dag en nacht wereldwijd open.” Zo kondigde de Volksunie (VU) op 25 september 1998 de lancering van haar eigen website aan. Drie jaar later werd bij de splitsing van de partij de website vervangen door deze van de Nieuw-Vlaamse Alliantie (N-VA). Ook al borduurde de N-VA nog enige tijd voort op de VU-website, toch verdween met een nieuwe website en een eigen huisstijl langzaam maar zeker ieder spoor van de VU op het wereldwijde web. Dit voorbeeld is allerminst een uitzondering, dagelijks verdwijnen websites en rijzen er nieuwe als paddestoelen uit de grond. Een rechtstreeks

gevolg daarvan is dat websites zoals die van de Volksunie vandaag als historische bron quasi onbestaande zijn. Een comparatief onderzoek naar bijvoorbeeld het gebruik van het internet in de verkiezingscampagnes van 1999 en 2009 zou wegens gebrek aan bronnenmateriaal een onmogelijke opdracht zijn.

Het internet is in de voorbije vijftien jaar uitgegroeid tot het politiek propagandamiddel bij uitstek. Een partij, politicus of politieke beweging bereikt in een mum van tijd een niet evenaarbaar aantal mensen. Vlug, maar ook vluchtig! De gemiddelde levensduur van online informatie wordt geschat op amper 75 dagen. Meer dan alleen een propaganda-middel zijn websites in veel gevallen de

technologische evolutie maakt het behoud van dit digitaal erfgoed zeer precair. Sinds een aantal jaar komt daarbij nog de specifieke problematiek van nieuwe onlinemediata als Facebook, YouTube en Twitter, waarbij informatie verspreid en gelinkt wordt op verschillende platformen.

Archivarissen zijn zich al sinds het midden van de jaren negentig bewust van deze problematiek, maar daarom is het verwijderen, bewaren en ontsluiten van websites of webarchiveren nog geen evidentie. Een website is, gesimplificeerd, een aanschakeling van teksten, afbeeldingen, beeld- en geluidsfragmenten die op basis van programmeercode in een bepaalde opmaak worden samengebracht en vervolgens gedeeld over een wereldwijd web van computers. Die veelheid van documenttypes levert op zich al een probleem van bewaring op (zie *ADV-N-Mededelingen*, nr. 21).

enige informatiebron geworden. Voor veel politieke partijen en verenigingen functioneren websites als de draaischijf voor hun interne werking. De afhankelijkheid van internetdienstverleners en de snelle

Dit terzijde gelaten, vormt de verwerving het eerst te overwinnen probleem van webarchivering. De overdracht van de broncode en de bestanden door de websitebeheerder is zelden een optie. Enkel oudere, eenvoudige en dus statische websites kunnen op basis van die bestanden gereconstrueerd worden. In alle andere gevallen moeten de websites door de archiefinstellingen actief verworven worden. Zo kunnen er op geregelde basis momentopnames of *snapshots* van websites gemaakt worden door *webcrawlers* of *webharvesters*. Een voorbeeld ervan is de open bron toepassing HTTrack, die ook het ADVN in de testfase gebruikt voor het verwerven van websites. Een alternatieve techniek is

Ook het domein www.volksunie.be werd vanaf 1998 gearchiveerd door het WebArchive-project. De eerste beschikbare versie dateert echter van 19 juni 2000.

het archiveren van een surfsessie, waarbij er een video-opname gemaakt wordt terwijl een gebruiker de website bezoekt. Beide technieken hebben als grootste nadeel dat ze het *deep web* niet of moeilijk kunnen archiveren. Het *deep web* is de informatie in databanken waaruit bijvoorbeeld de inhoud, de opmaak en de structuur van dynamische websites worden opgebouwd. Vanwege de grote diversiteit aan databanktoepassingen zijn er tot op heden amper goede geautomatiseerde archiveringsoplossingen voor het *deep web* bekend.

Naast deze technische problemen kampt webarchivering ook met het gebrek aan een degelijk juridisch kader. Ondanks verschillende inspanningen hebben de privacy- en auteurswetgevingen nog steeds jaren achterstand op de actuele technologische situatie. Zo loop je als archiefinstelling het risico op auteursrechtelijke claims van gearchiveerde websites bij het publiek ter beschikking te stellen. Denken we maar aan de rechten van huisstijlontwerpers, fotografen en muziekgroepen.

Desondanks zijn verschillende erfgoedinstellingen van start gegaan met het vereeuwigen van websites. Sommige projecten proberen alle websites in een bepaald landendomein op te vangen, andere projecten beperken zich tot een thematische selectie van websites. Het oudste en meest bekende project is het Internet Archive (<http://www.archive.org>) dat sinds 1996 op geregelde tijdstippen *snapshots* neemt van websites ongeacht hun locatie of thema. In 2010 begon de Library of Congress op zijn

Internet Memory Foundation organiseert webarchiveringsprojecten op Europese schaal.

beurt met de archivering van alle publieke Twitter-berichten sinds 2006 (<http://www.digitalpreservation.org>). Dichter bij huis archiveert het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen (DNPP) sinds 2000 per verkiezing de websites van de Nederlandse politieke partijen (<http://www.archipol.nl>). Ook de Nederlandse Koninklijke Bibliotheek bouwt sinds 2007 een webarchieff uit. In België archiveren onder meer het FelixArchief de websites van de Antwerpse stadsdiensten en de Universiteitsbibliotheek Gent de onlinemediav van de UGent.

Het ADVN onderzoekt op zijn beurt sinds een aantal jaren de mogelijkheden van webarchivering. Daarbij maken we onder meer gebruik van de expertise die het DNPP en het FelixArchief al hebben opgebouwd. In de voorbije jaren werden geregeld *snapshots* genomen van de websites van een aantal Vlaams-nationale partijen en verenigingen. Deze testperiode wordt in de loop van 2012 geëvalueerd. [tc]

Gedeeltelijke digitalisering ADVN-geluidsarchief

In de periode februari tot juni 2011 werden de geluidscassettes uit de ADVN-collectie gedigitaliseerd door het internationaal gereputeerde bedrijf Memnon Archiving Services. Het gaat om meer dan 600 geluidscassettes met diverse duurtijden. De procedure bevat een analyse van de kwaliteit van de dragers, het lezen en muteren van analoog naar numeriek formaat, alsook een postproductie kwaliteitscontrole van de digitale documenten door beheer van het geluidsniveau en het geluidsevenwicht. De geluidscassettes werden gedigitaliseerd in twee formaten. Respectievelijk WAVE formaat 24/48 (voor bewaring) en MP3 192 Kb/s formaat (voor raadpleging).

De bestanden werden op een externe harde schijf geleverd en worden in het ADVN op de digitale collectieservers bewaard. [kvc]

Dag van de Nieuwste Geschiedenis 2012

Op zaterdag 24 maart 2012 organiseert de Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis (BVNG) de tweejaarlijkse Dag van de Nieuwste Geschiedenis. Deze Dag vindt plaats in Namen (Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix, FUNDP). Zoals de voorbije jaren zullen naast een plenaire sessie ook een reeks thematische parallelsessies worden georganiseerd, waarin lopend onderzoek, methodologische vragen of boeiende historiografische thema's worden voorgesteld en bediscussieerd. [sc]